

*11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Υπέρτασης
5 - 7 Μαρτίου 2009, Ξενοδοχείο Divani Caravel, Αθήνα.*

Η διαφορετική επίδραση της κατανάλωσης αλκοόλ στα επίπεδα της συστολικής και διαστολικής αρτηριακής πίεσης σε άντρες και γυναίκες

Π. Σταφυλάς, Π. Σαραφίδης, Σ. Γουσόπουλος, Δ. Παπανδρέου, Α. Τριανταφύλλου*,
Α. Λιθοξόπουλος, Ο. Νικητίδου, Ε. Γουσόπουλος, Ι. Τζιόλας, Π. Ποτούπνης, Α. Λαζαρίδης.

Τμήμα Νεφρολογίας και Υπέρτασης, Α' Παθολογική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Α.Π.Θ.

* Β' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Γ.Ν.Θ. Ιπποκράτειο, Α.Π.Θ

Εισαγωγή

- ❑ Η κατανάλωση αλκοόλ αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του ανθρώπινου πολιτισμού για περισσότερα από 7000 χρόνια, ικανοποιώντας διατροφικές ανάγκες, κοινωνικούς και θρησκευτικούς σκοπούς.
- ❑ 4/5 πολίτες περιστασιακοί ή τακτικοί πότες (αναπτυγμένες).
- ❑ 4% της παγκόσμιας νοσηρότητας σχετίζεται με το αλκοόλ.
- ❑ Η υπερκατανάλωση αλκοόλ έχει συσχετιστεί θετικά με αυξημένη νοσηρότητα και θνησιμότητα από περισσότερα από 60 διαφορετικά νοσήματα.

Καρδιοπροστατευτικές και μη δράσεις

- ❑ Ιπποκράτης: αναλγητικές, ηρεμιστικές και διουρητικές ιδιότητες του κρασιού.
- ❑ Klatsky et al (1974): ↓ OEM σε ασθενείς που έπιναν κρασί.
- ❑ Renaud και de Lorgeril (1992): French Paradox.
- ❑ Η μέτρια κατανάλωση αλκοόλ μειώνει την καρδιαγγειακή νοσηρότητα και θνησιμότητα κατά περίπου 30-40%.
- ❑ 27/30 CVRF ήταν συχνότεροι στους μη πότες .
- ❑ Μεγάλη κατανάλωση αυξάνει τον CV κίνδυνο (SCD, VF, AF).

Αλκοόλ και αρτηριακή πίεση

ΣΥΜΦΩΝΙΑ

- ❑ Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ κατανάλωσης αλκοόλ και ΑΠ.
- ❑ Αρχικά ↓ ΑΠ λόγω αρχικής περιφερικής αγγειοδιαστολής.
- ❑ > 2 ποτήρια/ημέρα ↑ ΣΑΠ & ΔΑΠ.

ΔΙΑΦΩΝΙΑ - ΑΝΑΠΑΝΤΗΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

- ? Κατανάλωση αλκοόλ ≤ 2 ποτήρια/ημέρα (↓↑).
- ? Άντρες – Γυναίκες: Ίδια ή διαφορετική επίδραση.
- ? Διαφορετικές φυλές, κοινωνίες.
- ? Διαφορετικά αλκοολούχα σκευάσματα.

Σκοπός

Να εκτιμηθεί η επίδραση της κατανάλωσης αλκοόλ στα επίπεδα της συστολικής (ΣΑΠ) και διαστολικής αρτηριακής πίεσης (ΔΑΠ) σε εργαζόμενους άντρες και γυναίκες.

Μέθοδος (1)

- ❑ Μελέτη εγκάρσιας τομής (cross-sectional) (2007).
- ❑ 512 εργαζόμενοι στην ευρύτερη περιοχή της Νάουσας.
- ❑ Ελέγχθησαν:
 1. ιατρικό ιστορικό και κλασσικοί CVRF,
 2. σωματομετρικά χαρακτηριστικά,
 3. αρτηριακή πίεση,
 4. βιοχημικές παράμετροι (αιμοληψία).
 5. διατροφικές συνήθειες και κατανάλωση αλκοόλ:
 - i. με ημιποσοτικό ερωτηματολόγιο, και
 - ii. με τριήμερη προοπτική καταγραφή της δίαιτας.

Μέθοδος (2)

- ❑ Δύο επισκέψεις με μεσοδιάστημα μίας εβδομάδας.
- ❑ Σε κάθε εξέταση μετρήθηκε τρεις φορές η ΑΠ, αφού παρέμεινε σε καθιστική θέση για τουλάχιστον 5 λεπτά.
- ❑ Η ΑΥ ορίστηκε ως μέση $\Sigma\text{ΑΠ} \geq 140 \text{ mmHg}$ ή/και μέση $\Delta\text{ΑΠ} \geq 90 \text{ mmHg}$ ή/και λήψη αντιυπερτασικής ΦΑ.
- ❑ 2 ηλεκτρονικά πιεσόμετρα OMRON M6 Comfort (HEM-7000-E) με περιχειρίδες Omron ComfortCuff® (medium/large 22-42 cm).

Μέθοδος (3)

1 ποτό = 12 gr αλκοόλ

Αριθμός ποτών =

Ποσότητα που καταναλώθηκε (ml) X ABV (%)

12

ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΑΛΚΟΟΛ

	Μεση τιμή	Εύρος
Κρασί	12%	9-13%
Σαμπάνια	12%	7-12,5%
Μπίρα	5%	4-6%
Ουίски (dark spirits)	40%	
Ούζο	40%	38-55%
Τσίπουρο	40%	37,5-46%
ReadyToDrink (Smirnoff ICE, etc)	5%	4-5,5%
Λικέρ	25%	17-40%

Βασικά χαρακτηριστικά πληθυσμού μελέτης

	Άντρες (n=343)	Γυναίκες (n=169)	P*
Ηλικία (έτη)	41,31±8,13	43,84±8,97	0,002
BMI (kg/m ²)	27,34±3,60	26,16±5,52	0,012
W/H ratio	0,94±0,06	0,82±0,07	<0,001
Κάπνισμα	53,5%	49,7%	0,43
Παχυσαρκία	20,6%	16,2%	0,234
IFG	42,6%	33,7%	0,055
CHOL >200mg/dl	69,1%	63,9%	0,239
LDL > 130mg/dl	73,8%	64,4%	0,034
HDL < 40mg/dl	35,3%	11,2%	<0,001
TRI > 150mg/dl	33,5%	17,8%	<0,001

* Σύγκριση μεταξύ αντρών και γυναικών.

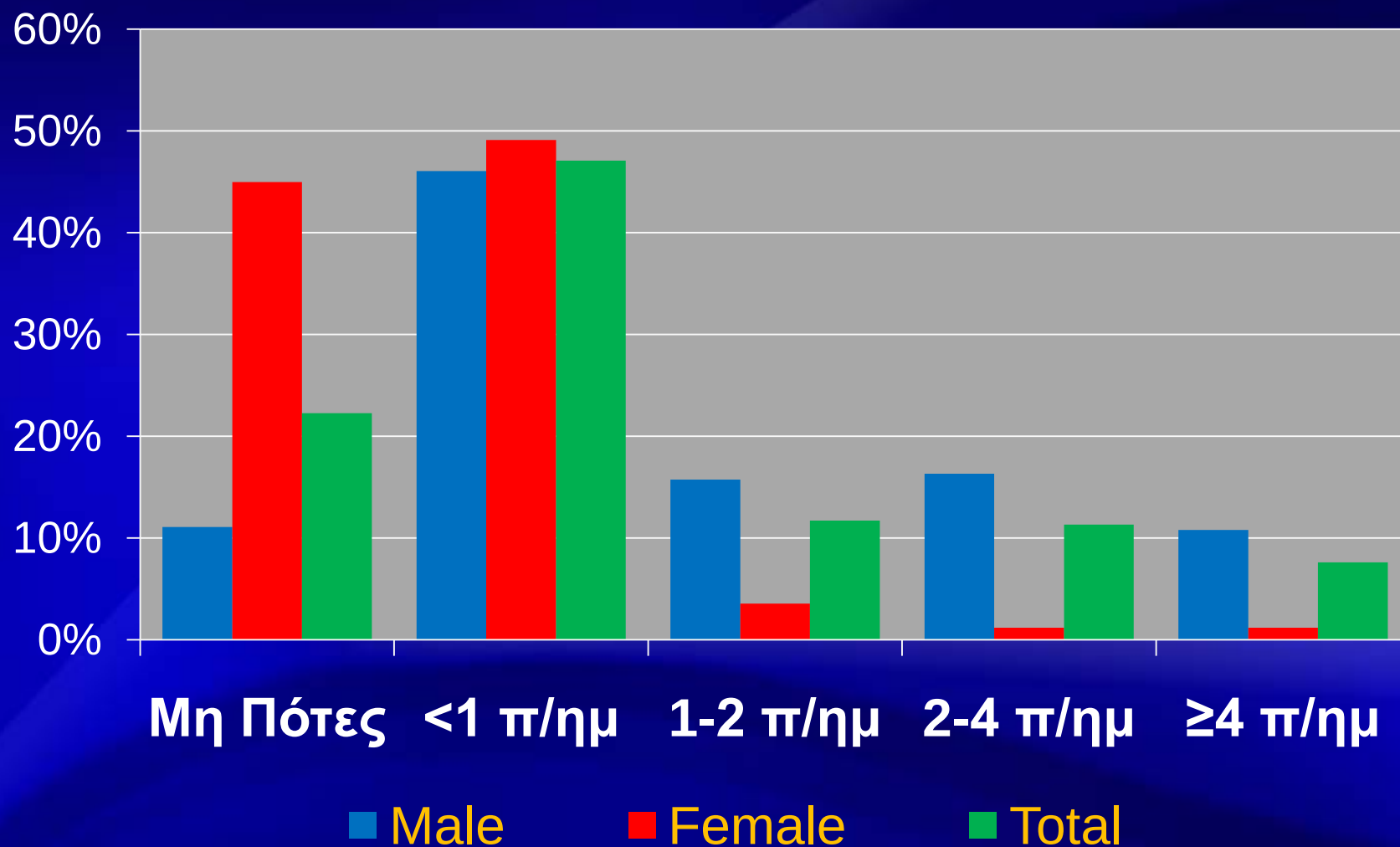
Άντρες – Μη πότες vs Πότες

	Μη πότες (n=38)		Πότες (n=302)		P
	Mean	SD	Mean	SD	
Age (years)	40,68	8,07	41,39	8,15	NS
Body mass index (BMI) (kg/m2)	28,36	4,45	27,21	3,47	NS
Waist Circumference (WC) (cm)	99,60	10,66	96,71	9,44	NS
Σάκχαρο	99,72	10,25	100,91	16,20	NS
LDL	149,37	25,12	149,25	33,76	NS
HDL	41,50	9,20	43,81	9,73	NS
Τριγλυκερίδια	129,28	76,86	131,68	74,96	NS
Τσιγάρα ανά ημέρα	22,29	9,41	23,74	11,41	NS
Ώρες εργασίας / ημέρα	8,97	1,85	9,44	2,00	NS
Αερόβια άσκηση (min) /ημέρα	402,98	213,30	319,88	200,30	0,020

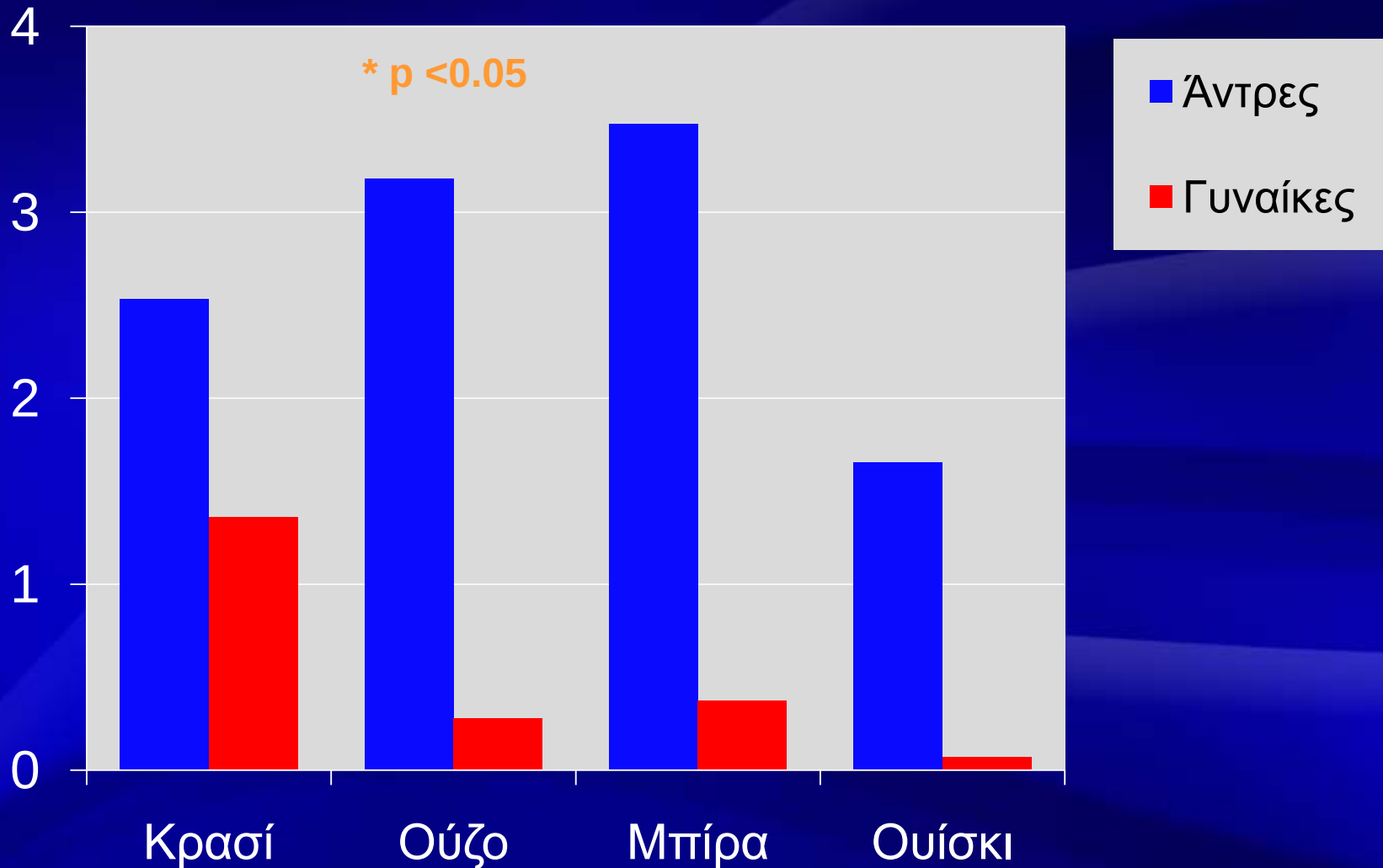
Γυναίκες – Μη πότες vs Πότες

	Μη πότες (n=76)		Πότες (n=93)		p
	Mean	SD	Mean	SD	
Age (years)	46,23	8,59	41,88	8,84	0,002
Body mass index (BMI) (kg/m ²)	26,49	5,84	25,87	5,26	NS
Waist Circumference (WC) (cm)	87,13	12,47	85,23	12,46	NS
Σάκχαρο	100,81	30,58	98,49	10,59	NS
LDL	148,32	35,83	143,05	35,05	NS
HDL	53,23	11,19	51,34	12,38	NS
Τριγλυκερίδια	104,11	55,04	97,49	51,06	NS
Τσιγάρα ανά ημέρα	12,73	7,29	15,16	8,26	NS
Ώρες εργασίας / ημέρα	7,95	1,63	8,45	1,96	NS
Αερόβια άσκηση (min) /ημέρα	296,24	231,66	301,30	221,62	NS

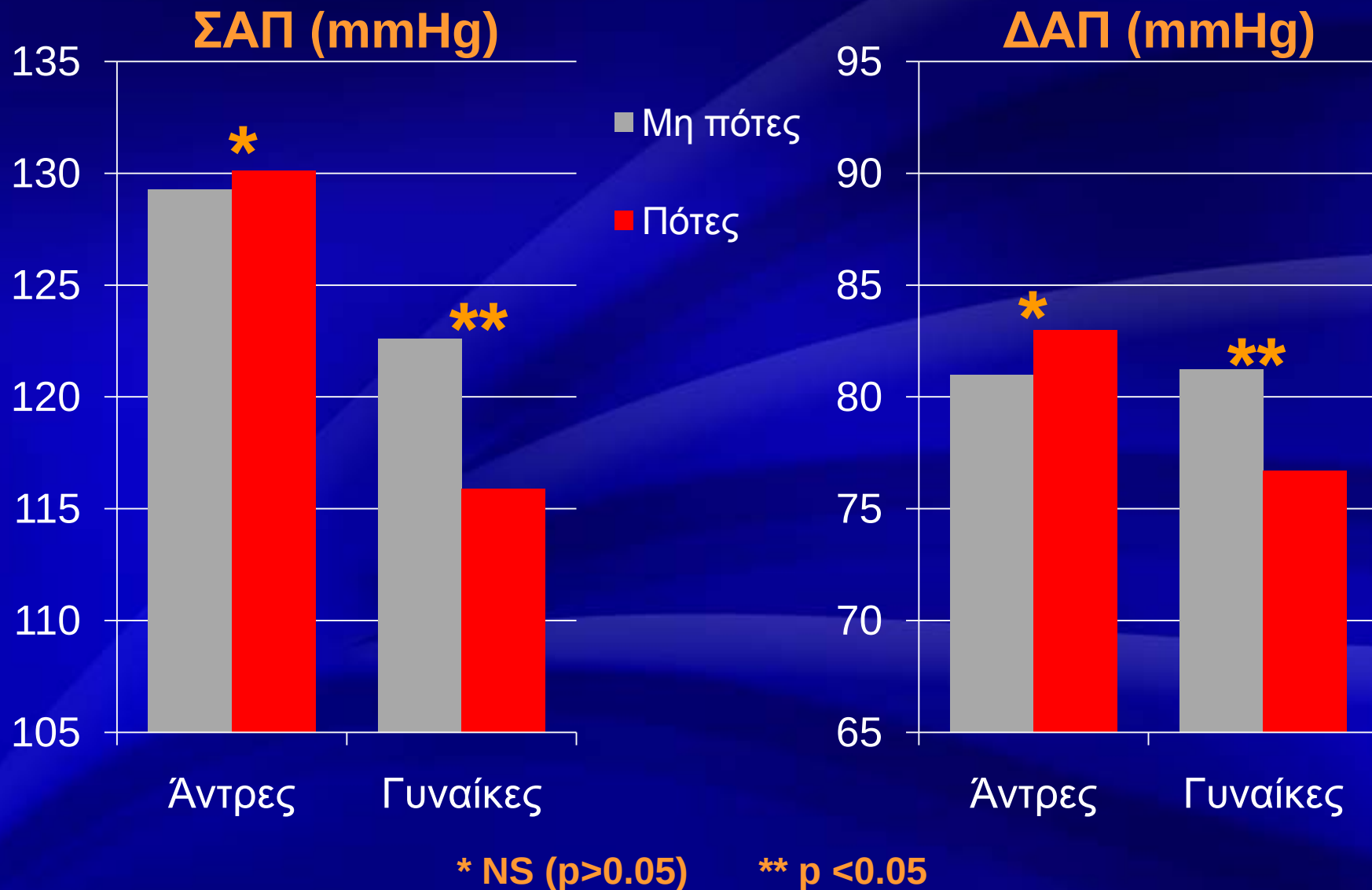
Κατανομή πληθυσμού ανά ημερήσια κατανάλωση αλκοόλ

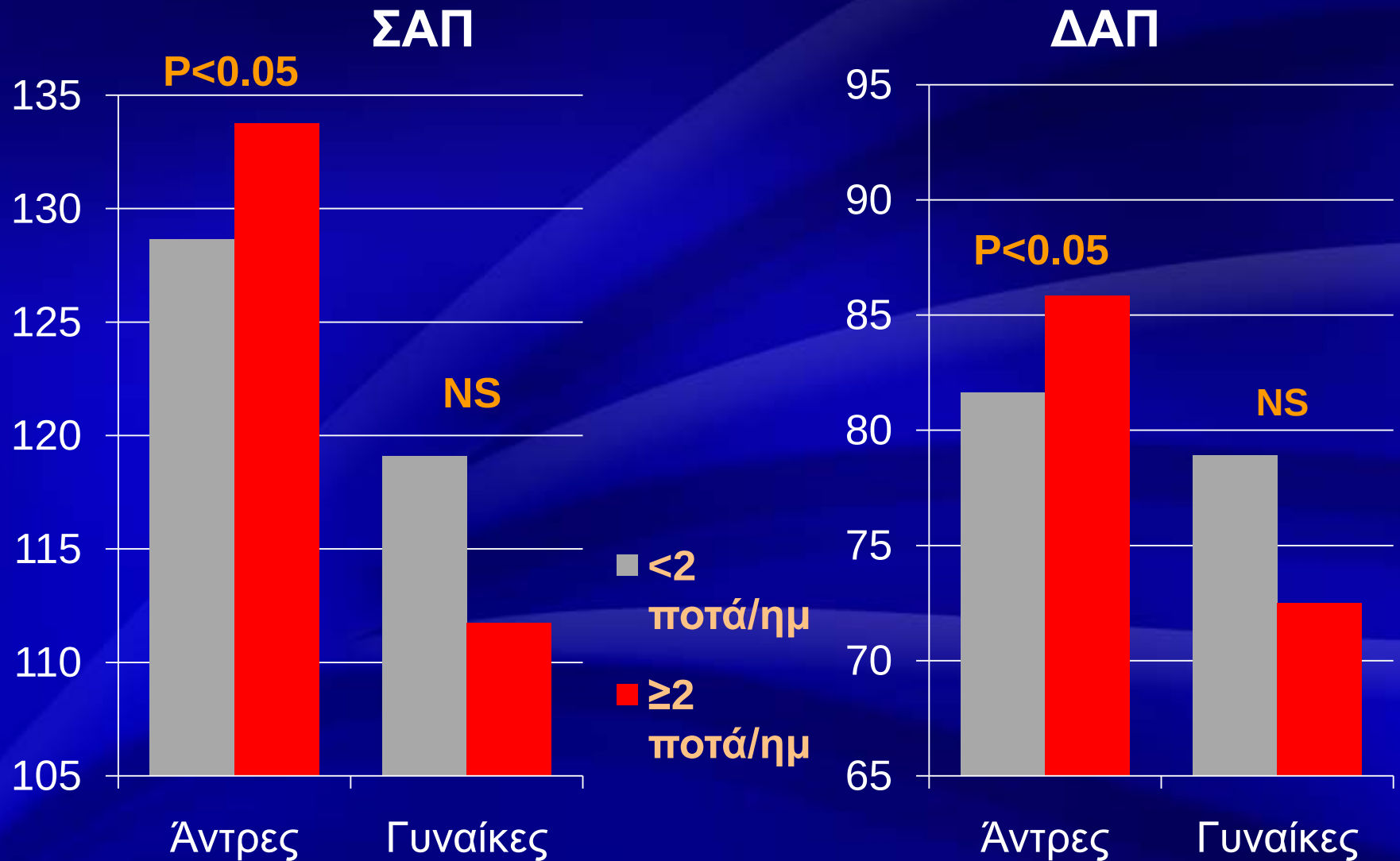
Μέση εβδομαδιαία κατανάλωση αλκοόλ σε ποτήρια (1 ποτήρι → 12 γραμ. αιθυλ. αλκοόλης)

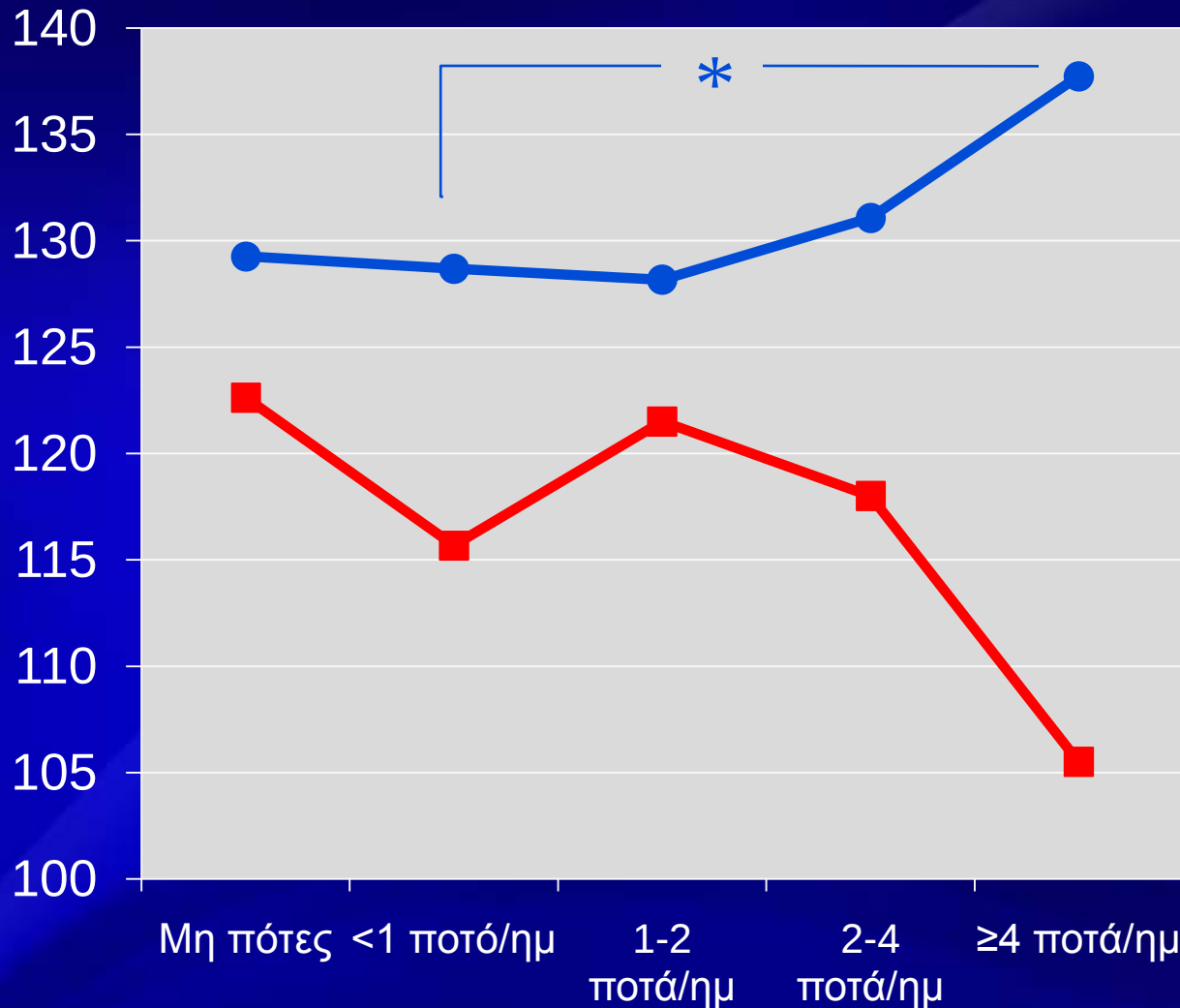
ΣΑΠ και ΔΑΠ σε πότες και μη πότες

Σύγκριση κατανάλωσης <2 ποτά/ημ vs ≥2 ποτά/ημ

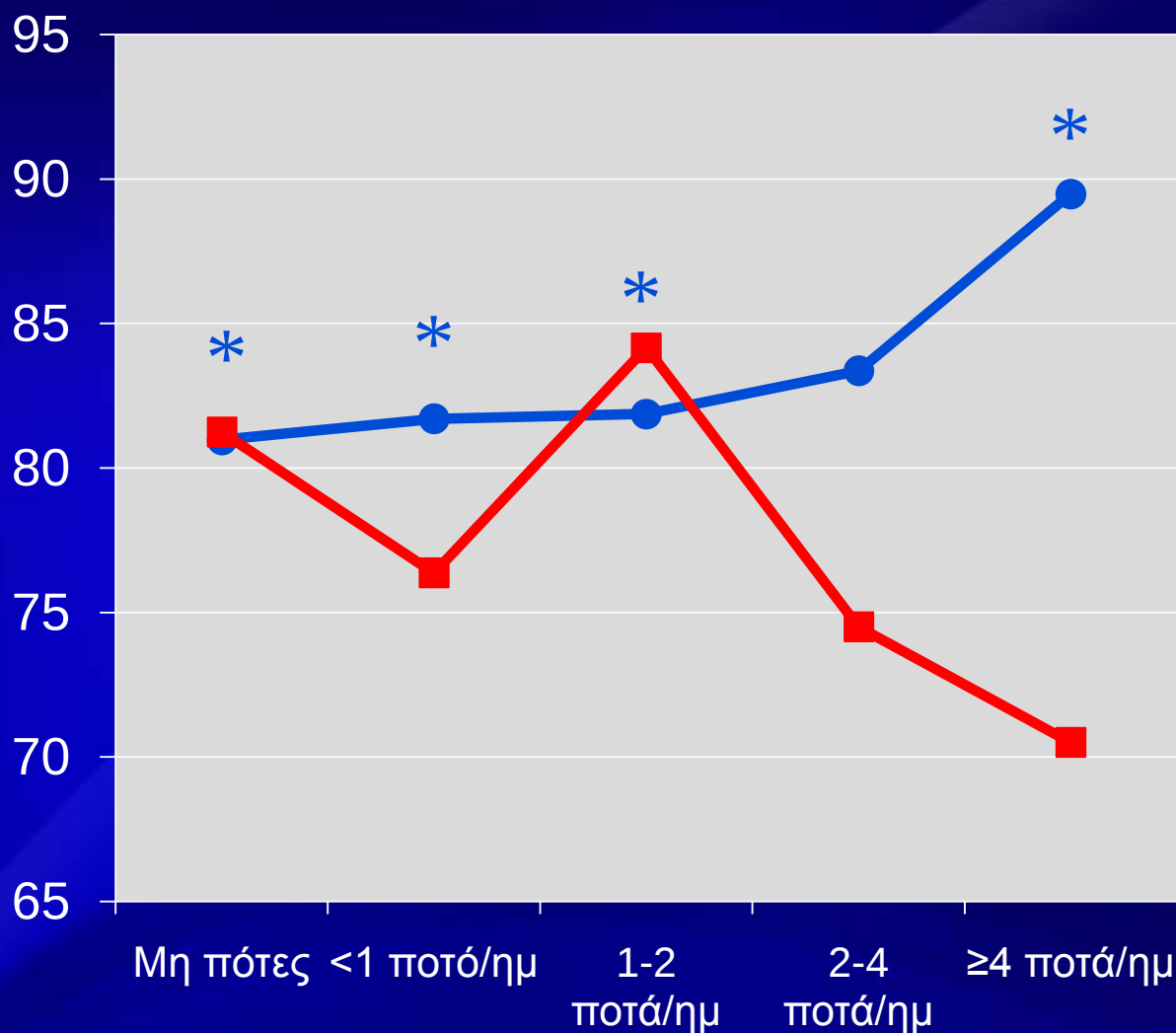
ΣΑΠ (mmHg) ανά κατηγορία κατανάλωσης αλκοόλ

● Άντρες
■ Γυναίκες

* $p < 0.05$
Όλες οι υπόλοιπες
συγκρίσεις NS ($p > 0.05$).

ΔΑΠ (mmHg) ανά κατηγορία κατανάλωσης αλκοόλ

● Άντρες
■ Γυναίκες

* $p < 0.05$

Γυναίκες: $p < 0.05$ (ANOVA)
αλλά στα post hoc tests $p > 0.05$.

Γραμμική παλινδρόμηση → ΣΑΠ

	ΑΝΤΡΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΣ	
	β	P	β	P
Κρασί	3,232	0,013	-1,677	NS
Μπίρα	1,698	0,031	-12,579	NS
Ουίσκι	1,534	NS	(-47,754)	NS
Ούζο/τσίπουρο	0,716	NS	-2,642	NS
ΌΛΑ	1,127	0,006	-1,998	NS

* NS ($p > 0.05$)

Γραμμική παλινδρόμηση → ΔΑΠ

	ΑΝΤΡΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΣ	
	β	P	β	P
Κρασί	1,934	0,028	-0,823	NS
Μπίρα	1,686	0,001	-5,541	NS
Ουίσκι	1,934	0,048	(-53,642)	(0,013)
Ούζο/τσίπουρο	0,536	NS	-2,068	NS
ΌΛΑ	0,907	0,001	-0,996	NS

* NS ($p > 0.05$)

Συμπεράσματα

- ❑ Η μελέτη τονίζει τη διαφορετική επίδραση του αλκοόλ σε άντρες και γυναίκες.
- ❑ Στους άντρες αυξάνει γραμμικά την ΑΠ αλλά η διαφορά γίνεται σημαντική σε κατανάλωση ≥ 2 ποτήρια/ημέρα.
- ❑ Στις γυναίκες φαίνεται να μειώνει την ΑΠ σε ήπια κατανάλωση αλλά πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί στην εξαγωγή συμπερασμάτων για μεγαλύτερες καταναλώσεις επειδή στη μελέτη συμμετείχαν λίγες μόνο γυναίκες που κατανάλωναν >1 ποτήρι/ημέρα.

EDITORIALS

To Drink or Not to Drink?

Ira J. Goldberg, M.D.

Goldberg IJ. NEJM 2003

Ευχαριστώ